

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15016292	CEIP Plurilingüe Mestre Rodríguez Xixirei	Santiago de Compostela	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Relixión Católica	4º Inf.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	5
3.1. Relación de unidades didácticas	9
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	21
4.2. Materiais e recursos didácticos	22
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	23
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	23
6. Medidas de atención á diversidade	24
7.1. Concreción dos elementos transversais	24
7.2. Actividades complementarias	25
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	27
9. Outros apartados	27

1. Introducción

Coa incorporación da área de relixión ao currículo de educación infantil, a lexislación educativa en España é consistente coa Declaración Universal de Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito de todos á educación integral e ao dereito preferente das familias a escoller o tipo de Educación que se dará aos teus fillos e fillas. Estes dereitos e liberdades fundamentais son recoñecidos no Pacto Internacional dos Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e na Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea de 2000. A Lomloe, ademais, na primeira sección do seu primeiro artigo, asegurou o cumprimento efectivo dos dereitos infantís establecidos na Convención sobre os dereitos do neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo estado español. As disposicións da Constitución española de 1978 cumpre no seu primeiro título sobre dereitos e liberdades fundamentais, en relación coa liberdade relixiosa e o dereito á educación.

Neste contexto, o ensino da relixión católica propónse como unha área curricular de oferta obrigatoria para a escola e a elección gratuíta para as familias. É parte da proposta educativa necesaria para o desenvolvemento total da personalidade dos estudantes. Coa súa identidade e natureza, a área de relixión católica, de acordo cos propósitos da educación infantil, favorece o proceso educativo dos estudantes, contribuíndo á súa formación integral e ao desenvolvemento total da súa personalidade. Propón especificamente o espertar da sensibilidade espiritual e da experiencia relixiosa, á luz da visión cristiá da vida, como parte do seu desenvolvemento persoal e social. Responde á necesidade de comprender e mellorar a nosa tradición cultural, as súas expresións e o seu significado, en contextos plurais e diversos. E complementa a educación necesaria en valores humanos e cristiáns que guía o despregamento dun proxecto vital que aspira a unha realización completa e feliz en contornas de adhesión á comunidade.

O CEIP Plurilingüe Mestre Rodríguez Xixirei consta este curso hai 3 unidades de Educación Infantil e 7 unidades de Educación Primaria. O centro dispón de servizos complementarios de transporte escolar (gratuito), de comedor e servizo de madrugadores xestionado polo Concello. O horario do centro é de xornada única, de 9:00 a 14:00 horas, tendo lugar as titorías e as reunións do profesorado os luns de 15:00 a 18:00 horas. Con respecto ao contexto lingüístico, a maior parte do alumnado ten como lingua materna o galego. O Ciclo de Educación Infantil componse de 3 aulas, co alumnado mesturado de 3, 4 e 5 anos. O obxectivo da presente Programación Didáctica é desenvolver e adaptar á realidade desde o centro ao currículo de educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. Neste apartado esta programación remítese ao reflectido no Decreto na área a materia de Relixión, que se imparte en lingua castelá. Así pois, o obxectivo principal desta PD é a de facilitar ao alumnado a adquisición dos contados propios da materia e unha mellora progresiva da súa autonomía o mesmo tempo que se fomenta a súa competencia lingüística.

Por último, o noso centro está nun contexto rural, polo que esta PD aproveitará as posibilidades que ofrece a nosa contorna a través das diferentes UD.

A área de relixión católica na escola caracterízase polas súas contribucións educativas de acordo cos obxectivos, propósitos e principios xerais e pedagóxicos no seu conxunto, tamén coas principais competencias cuxo desenvolvemento debe comezar nestes primeiros anos de escolarización. Coa aprendizaxe do currículo, inspirado na antropoloxía cristiá, enriquece o proceso formativo dos nenos, se as súas familias escolléronse: accédese á aprendizaxe cultural da tradición relixiosa e do ambiente familiar que contribúen a madurar a identidade persoal; para a aprendizaxe e a aprendizaxe dos valores, necesaria para a vida individual e social; e a aprendizaxe vital que dá sentido humano e cristián á vida e forman parte do crecemento interno necesario. Estas contribucións do currículo de relixión católica, á luz da mensaxe cristiá, responden a un compromiso coa promoción humana coa inclusión de todos e fortalecen o poder transformador da escola.

O currículo da área de relixión católica é o resultado dun fructífero diálogo da teoloxía, unha fonte epistemolóxica que proporciona o coñecemento básico esencial para a formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes curriculares, especialmente psicopedagóxicas, que guía o proceso educativo necesario na primeira infancia. O deseño curricular da área de relixión católica tivo en conta o contexto global de que a educación vive nas primeiras décadas do século XXI: dialogouse co marco europeo de Educación nas súas competencias clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, foi desafiado pola sensibilidade dos obxectivos do desenvolvemento sostible e da cidadanía global e intercultural e tivo en conta a oportunidade de reimaginar os futuros da educación

priorizando a aprendizaxe de ser e vivir cos demais. Ao mesmo tempo, permitiuse ver afectado polos compromisos do pacto educativo global, promovido pola Igrexa Católica, que subliña a centralidade da persoa en procesos educativos, escoitando novas xeracións, a recepción de todas as persoas e culturas, realidades, a promoción das mulleres, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e a atención da Cámara común. Especialmente, o currículo de relixión católica ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre ecoloxía integral, e o alto comisionado de fraternidade humana formado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Deste xeito, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo de cultura e fe que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde aos retos da educación neste século XXI.

A estrutura do currículo de relixión católica está integrada no marco curricular do Lomloe e é análogo ás das outras áreas e temas escolares, contribuíndo como este ao desenvolvemento de competencias clave a través dunha contribución específica. É un currículo aberto e flexible para facilitar a súa programación en diferentes ambientes e centros educativos.

En primeiro lugar, aumentan as seis competencias específicas da área de relixión católica. Son comúns para todas as etapas, propoñen gradualmente aprendizaxe cognitiva, instrumental e actitudinal; e permitir o desenvolvemento de competencias clave que comezan na educación infantil. Algunhas habilidades específicas céntranse na formación de identidade persoal, cultivan dimensións emocionais e emocionais e promoven que cada alumno de acordo coa autonomía, a liberdade e a empatía o seu proxecto vital, inspirados na visión cristiá. Outros subliñan a dimensión social e cultural, necesaria para o despregamento da personalidade individual e a construción responsable e creativa de ambientes socioculturais a partir da mensaxe cristiá de inclusión e fraternidade. E outros propoñen a visión cristiá da vida, o coñecemento de Xesucristo e a Igrexa e contribúen a unha síntese da fe cristiá capaz de diálogo con outros coñecementos e disciplinas escolares.

En segundo lugar, propóñense os criterios de avaliación directamente relacionados con competencias específicas.

En terceiro lugar, propónse os coñecementos básicos necesarios para alcanzar a proposta formativa da área de relixión católica. Estes coñecementos, que derivan especificamente do diálogo de teoloxía e pedagogía, constitúen os coñecementos, habilidades e actitudes necesarias para a consecución de habilidades específicas.

No currículo, o coñecemento básico preséntase organizado en tres paseos. O primeiro bloque xira arredor do descubrimento da vida e da autonomía persoal, á luz da mensaxe cristiá, que

se enriquece con valores de liberdade, responsabilidade, comunicación das súas propias emocións e ideas. O segundo bloque aumenta o coñecemento do medio ambiente, o encontro cos demais e o coidado de si mesmo e dos demais para crecer en harmonía e comunión. O terceiro bloque facilita a comprensión da tradición social e da identidade cultural para aprender a vivir cos demais, para respectar

A natureza, construír ambientes inclusivos e diversos e construír a casa común. Todo o coñecemento xorde cun sentido aberto para facilitar a súa adaptación ao contexto.

Finalmente, as directrices metodolóxicas e para a avaliación da área de relixión católica establecen unha proposta didáctica en liña coas outras áreas do escenario e situacións de aprendizaxe. A súa programación constitúe unha oportunidade para incorporar as realidades máis próximas dos centros educativos e do medio ambiente e de propoñer a programación didáctica da área de relixión católica en proxectos e áreas máis globalizadas do segundo ciclo da educación infantil.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e o desenvolvemento das súas capacidades afectivas e calidades, mediante o achegamento a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.	1	1	1	1	1	1	1	1
OBX2 - Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e coa contorna, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través de escóitaa e comprensión de narracións bíblicas, para promover valores da vida en comunidade e contribuír así á fraternidade humana.	1		1		1	1	1	1
OBX3 - Observar, aceptar e gozar a diversidade persoal e social descubrindo nas súas contornas próximas situacións nas que poida cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e os feitos de Xesús de Nazaret, para xerar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.	1				1	1	1	1
OBX4 - Explorar e admirar diferentes contornas naturais, sociais, culturais e artísticas gozando das súas manifestacións máis significativas e descubrindo os seus valores cristiáns, para desenvolver creatividade, sensibilidade estética e sentido de pertenza.	1	1		1	1	1	1	1
OBX5 - Descubrir, manifestar e xerar gusto por cultivar a súa interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiana e outras tradicións relixiosas, para crecer coa liberdade e seguridade necesarias que posibiliten o desenvolvemento da dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.	1	1		1	1	1	1	1
OBX6 - Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas da contorna, para recoñecer o específico da tradición cristiá nun contexto social de pluralidade relixiosa.	1				1	1	1	1

Descrición:

A etapa de Educación Infantil supón o inicio do proceso de adquisición das competencias clave para a formación permanente que figuran na Recomendación do Consello da Unión Europea do 22 de maio de 2018. Neste real decreto, estas competencias clave adaptáronse ao contexto escolar, así como aos principios e finalidades do sistema educativo establecidos na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. Estes poderes son os seguintes:

- Competencia en comunicación lingüística.
- Competencia plurilingüe.
- Competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría.
- Competencia dixital.
- Competencia persoal, social e para aprender a aprender.
- Concurso cidadán.
- Competencia emprendedora.
- Competencia en conciencia e expresión cultural.

De acordo co expresado na Recomendación, non existe unha xerarquía entre as distintas competencias, xa que todas se consideran igualmente importantes. Tampouco se establecen límites diferenciados entre eles, senón que se solapan e se entrelazan.

Son, polo tanto, transversais por natureza: ningunha corresponde directa e unívocamente a unha única área; e todos adquirense e desenvólvense a partir das aprendizaxes que se producen nas distintas áreas. Este carácter transversal das competencias favorece o enfoque globalizado propio da etapa de Educación Infantil. Espérase que a adquisición destas competencias ao longo da súa escolaridade permita ao alumnado prepararse para afrontar con éxito os principais retos do século XXI: planificar hábitos de vida saudables, protexer o medio ambiente, resolver conflitos de forma pacífica, actuar como consumidores responsables, utilizar as tecnoloxías de forma ética e eficazmente, promover a igualdade de xénero, xestionar a ansiedade xerada pola incerteza, identificar situacións de desigualdade e desenvolver sentimentos de empatía, cooperar e convivir en sociedades abertas e cambiantes, aceptar a discapacidade, valorar o valor da diversidade, formar parte dun proxecto colectivo e adquirir confianza no coñecemento como motor de desenvolvemento. A resposta a estes e outros retos –entre os que existe unha interdependencia absoluta– require dos coñecementos, habilidades e actitudes que subxacen nas competencias clave e que se abordan de forma global desde todas as áreas que compoñen o escenario.

Na elaboración das ensinanzas mínimas de Educación Infantil adóptase unha visión estrutural e funcional das competencias clave, na que as súas tres dimensións –a cognitiva ou coñecemento, a instrumental ou habilidades e a actitudinal ou actitudinal–. intégranse en accións concretas para resolver eficazmente unha tarefa significativa e contextualizada dirixida ao desenvolvemento integral dos nenos e nenas, respondendo así ao obxectivo establecido para a etapa na Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei orgánica 2/2020. 2006, do 3 de maio, de Educación. Con este mesmo obxectivo, incorporáronse competencias esenciais entre as competencias, como o pensamento crítico, a resolución de problemas, o traballo en equipo, as habilidades de comunicación e negociación, as habilidades analíticas, a creatividade e as habilidades interculturais. Estes facilitan aos nenos e nenas o descubrimento, o coñecemento e a comprensión da súa realidade, que inclúe, entre outros, o medio e os obxectos, as organizacións e as relacións sociais, as diferentes linguaxes para comunicar as súas ideas, intencións ou experiencias de forma respectuosa e creativa.

O desenvolvemento das competencias está condicionado polas diferentes formas de entender a realidade en cada momento da etapa que, aínda que de carácter global, se organiza en dous ciclos con intención educativa. Os elementos curriculares de ambos ciclos adáptanse ás características e particularidades do alumnado de cada un deles. No segundo ciclo amplíase e refórzase as aprendizaxes adquiridas previamente, e intensifícase o protagonismo da adquisición de competencias que contribúan a “aprender a ser” e a “aprender a facer”, avanzando así no camiño cara ao desenvolvemento dunha a certo grao de autonomía, responsabilidade e iniciativa na realización das tarefas. En ambos os ciclos, o proceso de desenvolvemento e aprendizaxe está marcado pola observación, a escoita activa e o incremento progresivo da actividade mediante a experimentación e o xogo. As competencias clave reflíctense tanto nos diferentes elementos curriculares como nos principios pedagóxicos da etapa. O desenvolvemento das competencias está condicionado polas diferentes formas de entender a realidade en cada momento da etapa que, aínda que de carácter global, se organiza en dous ciclos con intención educativa. Os elementos curriculares de ambos ciclos adáptanse ás características e particularidades do alumnado de cada un deles. No primeiro ciclo dáselles especial relevancia aos procesos de coñecemento e dominio do propio corpo e individuación, á construción dunha rede de relacións e interaccións no medio físico e social, e ao uso das linguas que facelo posible. Todo isto rexido polo principio fundamental de respecto aos ritmos individuais de cada neno e nena, polo seu coidado imprescindible nun ambiente afectivo, participativo e igualitario que proporcione confianza, benestar e seguridade. No segundo ciclo amplíase e refórzase as aprendizaxes adquiridas previamente, e intensifícase o protagonismo da adquisición de competencias que contribúan a “aprender a ser” e a “aprender a facer”, avanzando así no camiño cara ao desenvolvemento dunha a certo grao de autonomía, responsabilidade e iniciativa na realización das tarefas. En ambos os ciclos, o proceso de

desenvolvemento e aprendizaxe está marcado pola observación, a escoita activa e o incremento progresivo da actividade mediante a experimentación e o xogo. As competencias clave reflíctense tanto nos diferentes elementos curriculares como nos principios pedagóxicos da etapa.

O primeiro destes principios é o fomento do desenvolvemento integral dos nenos e nenas. Esta tarefa require coñecer as súas necesidades, intereses e inquietudes, e tamén implica coñecer os factores e procesos evolutivos que configuran as súas posibilidades de experimentar, desenvolverse e aprender. Do mesmo xeito, dar resposta a estas necesidades, intereses e inquietudes, en función da súa madurez e do momento vital no que se atopen, permítenos dotarlles das ferramentas que lles axuden a funcionar con maior autonomía e a afrontar con responsabilidade os retos. que poidan xurdir. a curto e longo prazo. Para iso teranse en conta as necesidades e oportunidades individuais de cada neno ou nena, así como as do seu contexto familiar, e estableceranse medidas ordinarias e extraordinarias para garantir a súa inclusión educativa. Outro principio pedagóxico basea a práctica educativa na experimentación e no xogo, así como en experiencias de aprendizaxe significativas e emocionalmente positivas. Deste xeito, a aprendizaxe concíbese como un proceso que os nenos e nenas levan a cabo de forma activa, que implica a súa actuación sobre a realidade, a súa motivación, o desenvolvemento de interpretacións e a comprensión de significados progresivamente axustados aos aspectos do seu contorno e de si mesmos. quere explorar, descubrir e aprender. Neste sentido, e para facilitar a vinculación das situacións de aprendizaxe coas necesidades, intereses e preocupacións dos nenos e nenas, espérase que estas se formulen a partir da interacción entre o alumnado e o adulto, establecendo conexións entre o novo, o coñecido, vivido e experimentado. Abordar a aprendizaxe da etapa dende este enfoque supón deseñar e desenvolver situacións de aprendizaxe funcionais, significativas e relevantes, que requiran a concorrencia simultánea ou sucesiva dos coñecementos, habilidades e actitudes das áreas que integran a Educación Infantil.

Co fin de favorecer a inclusión de todo o alumnado, prestarase especial atención á accesibilidade do material manipulativo na aula. Así mesmo, o deseño das actividades cotiás debe abordarse desde un enfoque que evite a discriminación; Para garantir o benestar emocional e favorecer a inclusión social do alumnado con discapacidade, garantírase a interacción cos iguais no desenvolvemento das devanditas actividades. Do mesmo xeito, teranse en conta as posibles necesidades específicas en materia de comunicación e linguaxe do alumnado con discapacidade.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ÁREA DE RELIXIÓN

1. Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e do desenvolvemento das súas capacidades e calidades emocionais, achegándose a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.

A contribución ao desenvolvemento emocional e afectivo, así como unha primeira educación en valores de convivencia, en estreita relación coas familias, son fins educativos desta competencia específica da Relixión Católica. Propón progresar no coñecemento do teu corpo descubriendo as túas experiencias persoais e sociais dun xeito harmónico e integral. Significa avanzar na valoración e control do teu corpo, dos teus sentidos, acadando a túa autonomía nas necesidades básicas. Implica experimentar con diversas linguaxes e representacións da realidade para expresar progresivamente as túas emocións e sentimentos para formar unha autoimaxe axustada e positiva das túas posibilidades e límites. Supón a identificación progresiva das calidades persoais e das diferenzas cos demais, participando con respecto no seu contorno, desenvolvendo a automotivación, a autoconfianza e a aceptación consciente das normas e hábitos de convivencia.

No desenvolvemento desta competencia xoga un papel fundamental o descubrimento da autonomía persoal e das relacións co medio que se viven de forma inseparable e complementaria; Ten unha vinculación específica coa área "Crecemento en harmonía". Este proceso educativo enriquecese co descubrimento de hábitos e valores que se propoñen desde modelos de vida cristiá e historias bíblicas sobre Xesús de Nazaret. A adquisición desta competencia axuda a que os nenos e nenas medren en harmonía, desenvolvendo un control progresivo dunha certa autonomía persoal ao tempo que comezan a establecer relacións afectivas cos demais con autoconfianza, auto-respecto e empatía. Trátase de contribuír ao benestar emocional, con seguridade emocional nas relacións sociais.

2. Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e co medio, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través da escoita e comprensión das narracións bíblicas, para promover os valores da vida comunitaria e contribuír así á fraternidade humana.

O desenvolvemento afectivo e afectivo, que se desenvolve harmoniosamente nos hábitos de coidado dun mesmo, do medio ambiente, das relacións sociais e da convivencia, é unha das finalidades educativas desta competencia específica da Relixión Católica. Significa avanzar no respecto ao medio ambiente, a dignidade da vida de todos e o coidado da natureza, como dons recibidos de Deus Creador. Supón a adquisición das primeiras habilidades sociais e de convivencia, aceptando as normas de convivencia e respecto aos demais. Implica o desenvolvemento de estratexias de autorregulación do comportamento, con valores de acollida, amabilidade, gratitude e empatía. Propónse a valoración dos hábitos de vida saudables no autocoidado e coidado do medio natural, familiar e escolar. O desenvolvemento desta competencia contribúe á maduración do proceso de socialización dos nenos e das nenas, en harmonía coa súa autonomía persoal, afectiva e emocional; Ten unha vinculación específica coa área "Descubrimento e Exploración do Medio". O proceso educativo vese enriquecido pola proposta de valores cristiáns que fortalecen a

autonomía, a autoestima, a axuda mutua e a colaboración cos demais, e que se descubren nos costumes e tradicións relixiosas do contorno. A adquisición desta competencia supón tomar conciencia dos valores da escoita, a empatía e a cooperación como desenvolvemento da identidade persoal, para enriquecerse coa convivencia e relacións familiares e escolares no medio. Deste xeito descóbreanse as posibilidades da vida en común e da fraternidade humana, tanto na familia como nas relacións sociais.

3. Observar, aceptar e gozar da diversidade persoal e social, descubriendo no seu contorno inmediato situacións nas que poidan cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e da acción de Xesús de Nazaret, xerar espazos de convivencia inclusiva e pacífica.

O descubrimento e experimentación da incipiente autonomía persoal, co seu equilibrio emocional, o autocontrol das emocións e as primeiras relacións sociais, coas súas normas e hábitos de convivencia, son fins da educación integral que se poden enriquecer con esta competencia específica da Relixión. . Supón a exploración das súas posibilidades con progresiva autonomía, que se pode complementar con valores de compaixón e perdón, propios da ética cristiá. Supón a aceptación das primeiras normas de convivencia e relación co medio e cos demais, que se poden sustentar na tradición cristiá. Supón o desenvolvemento do afecto e o recoñecemento da igualdade entre nenos e nenas, que se pode potenciar desde a visión cristiá da vida. O desenvolvemento desta competencia apoia a maduración da personalización e socialización dos nenos e nenas coa proposta dos valores da mensaxe cristiá co fin de fortalecer os procesos educativos de autonomía e identidade persoal cunha autoimaxe positiva e axustada; de axuda mutua e cooperación con outros; de relacións co medio social e natural para gozar e coidalo. Complementa as tres áreas desta etapa. A adquisición desta competencia supón reforzar a adquisición de valores compartidos desde unha motivación relixiosa na súa tradición e fundamento. As posibilidades de amizade social e de ecoloxía integral propóñense así como propostas do maxisterio social da Igrexa para xerar espazos seguros, inclusivos e pacíficos de convivencia.

4. Explorar e admirar diferentes contornos naturais, sociais, culturais e artísticos, gozando das súas manifestacións máis significativas e descubriendo os seus valores cristiáns, para desenvolver a creatividade, a sensibilidade estética e o sentido de pertenza.

A observación e exploración do medio, nos seus elementos físicos e naturais, tamén nos seus elementos identitarios, sociais e culturais, son obxectivos educativos desta competencia específica da Relixión Católica en consonancia coa educación integral. Supón o descubrimento e exploración de todos os elementos do medio para gozar deles e enriquecer as posibilidades persoais. Supón espertar a curiosidade dos nenos cara a todos os ambientes para observalos e satisfacer as súas propias necesidades e as do grupo. Implica recoñecer os elementos e fenómenos da natureza para a súa exploración e coidado. Implica o coñecemento doutros ámbitos familiares, sociais e culturais cuxos elementos tamén poden enriquecer a autoconfianza e as capacidades persoais. Propón o desenvolvemento da dimensión social, promovendo o sentido de pertenza e o respecto pola cultura e a tradición. Tamén implica o cultivo da sensibilidade estética e da creatividade na súa diversa expresión. Esta competencia específica contribúe á comprensión e á admiración do medio cultural, en calquera das súas expresións sociais, artísticas, éticas e relixiosas; Ten unha vinculación específica coa área “Comunicación e Representación da realidade”. Por iso, co coñecemento e admiración dos costumes e tradicións relixiosas, estímase a autonomía persoal e social que promove a diversidade e o diálogo intercultural e interxeracional dende a infancia. A adquisición desta competencia pasa por harmonizar o desenvolvemento da autonomía e da identidade persoal, propoñer a comprensión e admiración da cultura, coa aprendizaxe da convivencia cos demais en contextos sociais diversos, respectando a experiencia relixiosa expresada nas culturas e desenvolvendo o sentido de pertenza. proporcionar actitudes de confianza nos seus sentimentos persoais e sociais.

5. Descubrir, manifestar e xerar o gusto por cultivar a propia interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiá e doutras tradicións relixiosas, para medrar coa liberdade e a seguridade necesarias para posibilitar o desenvolvemento da a dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.

O descubrimento e valoración da propia interioridade, explorando sentimentos e vivencias, persoais e sociais, é o obxectivo educativo desta competencia específica da Relixión Católica en consonancia coa educación integral. Propón descubrir e expresar as vivencias que teñen os nenos e nenas no seu mundo interior. Implica cultivar experiencias de autoexploración interior, relaxación, reflexión, silencio e oración. Implica aprender a recoñecer e expresar estas emocións e sentimentos relacionados coa experiencia relixiosa en varias linguas. Implica a relación destas experiencias persoais coas do seu contorno natural, familiar, escolar e sociocultural. Esta competencia inclúe o coidado da interioridade no desenvolvemento da autonomía e identidade individuais, o descubrimento progresivo da experiencia espiritual e o espertar relixioso. O coñecemento e a admiración das diferentes expresións da tradición cristiá contribúe nun clima de liberdade e seguridade necesario para o desenvolvemento das bases do propio sistema de valores e crenzas. A adquisición desta competencia supón a experimentación e o disfrute da propia interioridade, tendo en conta estas posibilidades espirituais e relixiosas no desenvolvemento da autonomía persoal e do equilibrio emocional dos nenos e das nenas.

6. Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas do contorno, para recoñecer a especificidade da tradición cristiá nun contexto social de

pluralidade relixiosa.

O coñecemento e valoración dalgúns contidos esenciais da mensaxe cristiá, proporcionando unha primeira síntese da fe cristiá e das súas manifestacións sociais no medio, son obxectivos educativos desta competencia específica da Relixión Católica. Propón un achegamento á figura de Xesucristo e ao seu Evanxeo, así como á Igrexa e ás súas celebracións e festas. Require unha primeira aproximación a algunhas narracións bíblicas para comprender a tradición cristiá. Supón o recoñecemento destes elementos esenciais do cristianismo nalgunhas expresións culturais, sociais e artísticas do noso propio contorno. O desenvolvemento desta competencia proporciona algúns coñecementos básicos dunha primeira aproximación ás ensinanzas e valores do Evanxeo. O coñecemento de Xesucristo, a Biblia e a Igrexa será a aprendizaxe necesaria no desenvolvemento desta competencia. A adquisición desta competencia contribúe a interiorizar o coñecemento e valoración das actitudes e normas de convivencia e pode axudar a aprender a convivir cos demais en contextos de pluralidade cultural e relixiosa, mantendo experiencias e crenzas dende a propia identidade.

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Deus creouno todo. Grazas polo meu corpo	Ao longo desta unidade, traballarase a creación, relacionando actividades da vida cotiá co agasallo que Deus nos fixo.	9	X		
2	Xesús, o mellor regalo de Deus	Ao longo desta unidade, os nenos e as nenas coñecerán o agasallo que Deus nos fixo co nacemento do seu fillo Xesús. Traballamos a creatividade a partir de relatos bíblicos.	6	X		
3	Deus quérenos e coindanos. Grazas pola familia	Ao longo desta unidade traballaremos como Deus ama a todas as persoas e as invita a axudarse mutuamente.	5		X	
4	Xesús está con nós	Ao longo desta unidade, os nenos e as nenas coñecerán a importancia de celebrar o domingo Ramos e mostraranse algunhas tradicións relacionadas con esta festa.	5		X	
5	A Igrexa, casa de Deus	Ao longo desta unidade, os nenos e as nenas daráselles a coñecer a Igrexa como a casa de Deus e de todos os cristiáns.	5			X
6	A Virxen María	Ao longo desta unidade, os nenos e as nenas descubrirán a figura da Virxe María, a Nai de Xesús e a Nosa nai.	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Deus creouno todo. Grazas polo meu corpo	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	- O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	-Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	- Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común.	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Actitudes de bondade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Avaliación dun clima de convivencia harmoniosa, inclusiva e pacífica construída entre todos: diálogo e empatía.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndolas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiás máis comúns no ambiente social.	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Historias bíblicas e biografías doutros personaxes da cultura do ambiente que revelan o valor da interioridade e da experiencia relixiosa.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A r i q u e z a d a interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.

Contidos

- Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa.
- Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
2	Xesús, o mellor regalo de Deus	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá.	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Actitud de respecto ante la exteriorización de emociones, creencias, pensamentos, ilusiones y miedos de los demás. Comunicación de las propias emociones cuando perdonamos y somos perdonados.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Actitudes de bondade, recepción e gratitude como expresión de respecto polos demais.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Presentación de varias historias bíblicas que reflicten as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do evanxeo.	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Avaliación dun clima de convivencia harmoniosa, inclusiva e pacífica construída entre todos: diálogo e empatía.	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Recoñecemento de símbolos típicos das festas relixiosas. Avaliación da beleza e a súa capacidade para transmitir un sentido de pertenza e valores.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Expresión creativa a través de diferentes idiomas do teu mundo interior, do que experimentas e admires.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiáns máis comúns no ambiente social.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	A Biblia como comunicación de Deus coa xente. Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. A figura da Virxe María.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A riqueza da interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus.

Contidos

- Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.
- Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.
- Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.
- Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa.
- Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.
- Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas.
- As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.
- A Biblia como comunicación de Deus coas persoas.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
3	Deus quérenos e coindanos. Grazas pola familia	5

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá	
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Calidades persoais e talentos propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Comunicación de las propias emociones cuando perdonamos y somos perdonados.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Narracións bíblicas que propoñen perdón, misericordia e solidariedade	TI
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Avaliación dun clima de convivencia harmoniosa, inclusiva e pacífica construída entre todos: diálogo e empatía.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiás máis comúns no ambiente social.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A riqueza da interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.

Contidos

- Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa.
- Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.
- A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.
- Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados.
- Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
4	Xesús está con nós	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	<ul style="list-style-type: none"> - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá 	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	- O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus.	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Actitudes de bondade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	- Actitud de respecto ante la exteriorización de emociones, creencias, pensamientos, ilusiones y miedos de los demás. - C o m u n i c a c i ó n de las propias emociones cuando perdonamos y somos perdonados.	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Actitudes de bondade, recepción e gratitude como expresión de respecto polos demais.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Presentación de varias historias bíblicas que reflicten as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do evanxeo.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	H a b i l i d a d e s de mediación e resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Avaliación dun clima de convivencia harmoniosa, inclusiva e pacífica construída entre todos: diálogo e empatía.	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e apreio.	Recoñecemento de símbolos típicos das festas relixiosas. - Avaliación da beleza e a súa capacidade para transmitir un sentido de pertenza e valores.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	- Expresión creativa a través de diferentes idiomas do teu mundo interior, do que experimentas e admires.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiás máis comúns no ambiente social.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	A B i b l i a como comunicación de Deus coa xente. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como f i g u r a c l a v e do cristianismo.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	- A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A riqueza da interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. - A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflictan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - A vida cristiá en comunidade. - Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A oración de Xesús. - A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
5	A Igrexa, casa de Deus	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	- O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Presentación de varias historias bíblicas que reflecten as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do evanxeo.	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Avaliación dun clima de convivencia harmoniosa, inclusiva e pacífica construída entre todos: diálogo e empatía.	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Apreciación do silencio e a calma como ferramentas para identificar emocións e sentimentos.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiás máis comúns no ambiente social.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A riqueza da interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. - A vida cristiá en comunidade. - Identidade cristiá e contorna social. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa. - Calendario litúrxico e celebracións cristiás. - A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
6	A Virxen María	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	-O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Progresiva a auto - r e g u l a c i ó n , a responsabilidade, a atención de si mesmo, en hábitos básicos de relación.	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Actitudes de bondade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Actitudes de bondade, recepción e gratitude como expresión de respecto polos demais.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Expresión creativa a través de diferentes idiomas do teu mundo interior, do que experimentas e admires.	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Apreciación do silencio e a calma como ferramentas para identificar emocións e sentimentos.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	As oracións e prácticas cristiás máis comúns no ambiente social.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	- A Biblia como comunicación de Deus coa xente. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A figura da Virxe María.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	A vida cristiá na comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	A riqueza da interculturalidade como oportunidade para o desenvolvemento persoal e social.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A figura da Virxe María. - A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A achega de distintas opcións para o acceso aos contidos para a obtención das competencias mediante o deseño de ambientes de aprendizaxe ricos en recursos e oportunidades, a promoción da motivación ou o emprego de metodoloxías activas serán eixes básicos da intervención educativa, aproveitando a curiosidade que ten o alumnado por explorar e descubrir o mundo que o rodea.

-Desenvolver unha metodoloxía activa, creativa e participativa, que combina actividades individuais coas de grupo, e a aprendizaxe real dos contidos coa súa aplicación práctica á vida diaria.

- Promover o protagonismo do alumnado mediante a observación, a formulación de preguntas, a presentación en público dos traballos, a exposición dos contidos, a realización de auto avaliacións, etc.

A nivel máis concreto, usaremos situacións de aprendizaxe que recrean na aula situacións significativas e cotiás do entorno persoal, familiar, social e cultural dos nenos e nenas e que se refiren ás súas necesidades e intereses.

A complexidade dos retos e problemas que presentan estas situacións serán axeitados ao desenvolvemento do alumnado. As actividades que se programen terán que provocar o diálogo, o pensamento creativo e autónomo, o bó trato, a convivencia e o respecto á diferenza.

Outra metodoloxía fundamental nesta etapa é o xogo. Utilizaranse xogos que traballen e desenvolvan a atención, memoria,

imaxinación, creatividade, comunicación e a expresión en diferentes linguaxes.

Os materiais para producións artísticas, os xogos e outros elementos lúdicos usaranse para provocar a resposta creativa do alumnado perante as situacións de aprendizaxe propostas, para facilitar a autoexploración interior, o recoñecemento de distintas emocións e como canalizalas, e a relación entre as actividades cooperativas e o grao de satisfacción persoal.

Os materiais audiovisuais que se utilizan son curtametraxes, contos ou fábulas, vídeos ou audicións de rutinas de interiorización guiadas.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Material específico e convencional da aula Material impreso Material informático e medios audiovisuais Material non específico: Natural /Reciclado Materiais diversos Recursos persoais ou humanos Material funxible variado
Material informático e medios audiovisuais
Saídas ao patio que faremos con obxectivo de admirar a beleza do mundo que nos rodea e ler distintos textos
Pegatinas
Ceras, pegamento, tesoiras, pintura de dedos, ...
Monicreques de persoaxes bíblicos
Biblia infantil

Fichas propostas pola profesora.

- CD audio de cancións e melodías.

- Recursos dixitais e páxinas en internet con materiais de películas e relatos bíblicos para infantil.

-Recursos dixitais para poder traballar na escola.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Facer unha avaliación inicial permítenos apreciar os coñecementos previos do alumnado para realizar as adaptacións oportunas e necesarias e poder partir dos seus coñecementos previos á hora de levar a cabo o desenvolvemento das diferentes secuencias didácticas e actividades.

O comezo do curso e durante o mes de setembro, farase una avaliación inicial para saber como se atopan os nosos alumnos e alumnas e poder saber de onde partimos. Esta avaliación inicial consistirá na observación destes pola miña parte e tamén pola realización dunha proba oral para saber de que partimos. Esta proba será preparada e nos servirá para ter una idea da que partir

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

A avaliación será global, continua e formativa. A valoración do proceso de aprendizaxe farase de xeito cualitativo tendo en conta os progresos efectuados polas nenas e polos nenos.

A avaliación nesta etapa estará orientada a identificar as condicións iniciais individuais e o ritmo e as características da evolución de cada nena ou neno. Para estes efectos, tomaranse como referencia os criterios de avaliación establecidos para cada ciclo en cada unha das áreas.

Na avaliación promoverase o uso xeneralizado de instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva de todo o alumnado. Nese sentido, a observación directa e sistemática constituirá a principal técnica do proceso de avaliación, sen prexuízo do posible emprego, xunto a esta técnica principal, doutras técnicas cun carácter accesorio como a análise das producións das nenas e dos nenos, e as entrevistas coas familias ou coas persoas titoras legais.

O proceso de avaliación deberá contribuír a mellorar o proceso de ensino e aprendizaxe mediante a valoración da pertinencia das estratexias metodolóxicas e dos recursos utilizados. Con esta finalidade, todas as persoas profesionais implicadas avaliarán a súa propia práctica educativa, para o que establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.

Atención personalizada

Traballo individual e cooperativo
Diseño Universal de Aprendizaxe

Situacións de aprendizaxe
 Aprendizaxe baseado no xogo
 Aprendizaxe orientado a acción

Criterios de recuperación:

Na clase de educación infantil hai alumnos e alumnas con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación.

A diversidade de actividades, materiais e estratexias utilizados posibilita que todo o alumnado poida atopar algún centro de interese que estea de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas destas actividades actúan como unha extensión para aqueles alumnos sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio, o obxectivo é que todo alumno/a participe no proceso de aprendizaxe con plena satisfacción e acade o éxito de acordo ao seu nivel de capacidade e interese.

6. Medidas de atención á diversidade

A diversidade étnico-cultural posibilita o acceso das nenas e nenos aos diversos usos e costumes sociais desde unha perspectiva aberta e integradora que lles permita coñecer as diversas manifestacións culturais presentes na sociedade e, deste xeito, xeraranse actitudes de aceptación, respecto e aprecio.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Educación para a paz	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Educación para a igualdade de xénero			X	X	X	X
ET.3 - Educación para a saúde			X			
ET.4 - Educación para a sustentabilidade	X	X				
ET.5 - Educación para o consumo e o respecto	X	X				
ET.6 - Educación para a solidariedade	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Neste curso empezárase progresivamente ao desenvolvemento afectivo, á xestión emocional, ao movemento e aos hábitos de control corporal, ás manifestacións da comunicación e da linguaxe, e ás pautas elementais de convivencia e relación social, así como ao descubrimento da contorna, dos seres vivos que nela conviven e das características físicas e sociais do medio en que viven. Así mesmo, empregárase unha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas e que sexa non sexista, nos termos establecidos legalmente. Tamén se incluírá a educación en valores.

Así mesmo, incluíranse a educación para o consumo responsable e sustentable, e a promoción e a educación para a saúde que fomenta uns hábitos saudables.

Ademais, favorecerase que as nenas e os nenos adquiran autonomía persoal e elaboren unha imaxe de si mesmos positiva, equilibrada, igualitaria e libre de estereotipos discriminatorios, incluíndo o coñecemento da diversidade familiar existente.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Belén	Colorear un belén.	X		
Flores a María	Colorearemos unhas flores para a Virxen María.		X	
Día da Paz	O alumnado deste nivel participará na celebración do día da Paz e dende a materia de Relixión tamén contribuiremos ó festexo do 30 de maio.	X		

Observacións:

Colaboraremos e participaremos de maneira activa e dentro das posibilidades concretas en todas aquelas actividades que sexan propostas pola comisión de actividades extraescolares do centro

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Metodoloxía empregada
Realizo a miña programación de aula de forma coherente e meditada
Emprego a avaliación para favorecer a aprendizaxe
Aplico diversas metodoloxías para promover o aprendizaxe activo
Realizo actividades baseadas no aprendizaxe cooperativo.
Potencio a participación do alumnado na aula
Vínculo a aprendizaxe ca vida real.
Emprego técnicas e instrumentos de avaliación variados que orienten ó alumnado para o seu desenvolvemento.

Fomento a autoevaluación e a coavaluación
Evito calquera tipo de discriminación.
Medidas de atención á diversidade
Creo materias didácticos para apoiar a aprendizaxe
Adapto as actividades á diversidade da aula.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Busco un clima de benestar cos meus compañeiros
Outros
Reflexiono sobre o meu exercicio docente establecendo puntos fortes e débiles.
Realizo formación para mellorar como profesional.
Asumo as funcións do meu posto de traballo.
Respeto os aspectos de confidencialidade da miña profesión

Descrición:

Revisaremos a programación trimestralmente. Como instrumento de avaliación empregaremos un cadro no que se reflicten diferentes aspectos:

-Motivación inicial do alumnado e durante todo o proceso.

-Presentación dos contenidos.

-Recursos e organización.

-Clima da aula.

-Seguimento/control de ensino/aprendizaxe.

-Diversidade.

Como propostas de mellora destacamos a optimización dos tempos nas sesións. A dotación dunha aula propia para a materia.

-Programar as tarefas e actividades das unidades didácticas tendo máis en conta as pausas lectivas para coordinar as clases das dúas liñas deste nivel.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Realizarase o seguimento a través da aplicación Proens, farase na medida do posible, ao remate de cada situación de aprendizaxe. Os datos recollidos no seguimento permitirán tomar decisións cara á programación do seguinte curso académico.

9. Outros apartados